

III. DIDACTICĂ ȘI MANAGEMENT EDUCATIONAL ÎN PREDAREA ȘI ÎNVĂȚAREA ISTORIEI. ANALIZE ȘI OPINII

VALORIZAREA ISTORIEI LOCALE PRIN ACTIVITĂȚI EDUCATIVE

Nicolae ȘERBAN*

PRESERVING AND PROMOTING LOCAL HISTORY THROUGH EDUCATIONAL ACTIVITIES

(Abstract)

This short article analyses the benefits of learning local history in the contemporary society. Rethinking the curriculum and creating an optional syllabus represent ways which can be achieved. It is also important to recognize the quality of these educational activities and to use the model of the good practices in this sense.

Starting from the fact that the study of the Communist regime is very popular for young people, we propose a optional entitled: „A recent history of the city of Drobeta Turnu Severin – The period of the Communist regime”, which can be adapted for high school in any county from Romania.

Considering the fact that the students choose optional syllabus between many options, the teacher-student relationship is very important. The teacher has to become a facilitator of learning, organizes and makes available resources, influence pupils' motivation and performance. using modern strategies for learning and assessment (project, portfolio) to lay the foundation of building up a lifelong education.

Keywords: local history, communism, modern strategies, project, portfolio.

Locul și rolul fiecărei discipline în cadrul Planurilor-cadru de învățământ pentru gimnaziu și liceu au constituit, întotdeauna, probleme delicate în societatea românească postdecembристă. Statutul disciplinelor școlare a fost cu precădere asociat cu nurnărul de ore alocat pe săptămână și în mai mică măsură raportat la

* Prof. dr., Colegiul Național Economic „Th. Costescu” și Colegiul Tehnic „Decebal” Dr. Tr. Severin; serbannucu2005@yahoo.com

„Studii și articole de istorie”, vol. LXXXIV, 2017, pp. 166-180

capacitățile și posibilitățile concrete de a contribui la formarea și dezvoltarea competențelor-cheie, formulate atât în Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții (2006/962/CE), cât și în art. 68, alin. 1 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011.

Istoria, prin valențele sale formative, crează cadrul în care se pot dezvolta șase competențe-cheie: comunicare în limba maternă, competențe sociale și civice, competențe de sensibilizare și de exprimare culturală, competență digitală, spirit de initiativă și antreprenoriat și competența de a învăța să înveță¹. Totodată, demn de observat este și faptul că un curs optional de Istorie locală are avantajul de a-l aduce pe elev mai aproape de realitatea orizontului său local prin cunoașterea de tip inductiv, în sensul că de la premise particulare se poate trece la concluzii generale, cât și prin cunoaștere deductivă, prin particularizări și concretizări ale unor aspecte generale.

Componenta flexibilă a Planurilor-cadru de învățământ este reprezentată de *Curriculum-ul* la decizia școlii (CDS) ce se poate constitui atât din opționale oferite la nivelul unității de învățământ, cât și din opționale oferite la nivel național. Pentru disciplina *Istorie*, există numeroase programe școlare aprobate de către Ministerul Educației Naționale și, dintre acestea, pot fi menționate: „Istoria evreilor. Holocaustul” (pentru liceu), „Istoria românilor din sudul Dunării” (pentru clasa a IX-a), „Migrațiile contemporane – sec. XX și XXI (vobind cu și despre migranți)” (pentru clasele a XI-a și a XII-a), „Istoria minorităților naționale din România” (pentru clasa a X-a), „Istoria Monarhiei în România (1866-1947)” (pentru clasele a XI-a și a XII-a), „Istorie orală: Istorie trăită – Istorie povestită” (pentru gimnaziu), „Istoria Recentă a României” (pentru clasele a XI-a și a XII-a).

Deși toate aceste programe școlare enumerate anterior reprezintă exemple de bune practici în dezvoltarea curriculumului la decizia școlii, fiind relevante din punct de vedere social pentru disciplina și aria curriculară de care aparțin, ele nu pot valorifica pe deplin oportunitățile și nevoile specifice fiecărei comunități locale. Astfel, una din direcțiile principale de valorificare a elementelor de istorie locală este elaborarea, avizarea și aprobarea în cadrul ofertei curriculare a școlii a tipului de optional ca disciplină nouă dedicat istoriei locale.

Prezentăm, în continuare, o modalitate de realizare și aplicare a unei programe școlare denumită „O istorie recentă a orașului Drobeta Turnu Severin – perioada regimului comunist” cu mențiunea că elaborarea ei s-a realizat în urma consultării elevilor, părinților și pe baza resurselor disponibile, cu respectarea metodologiei de selecție și exprimare a opțiunilor în privința *curriculum-ului* la decizia școlii. În încheiere, am adăugat și un proiect didactic aferent unei lecții din cadrul programei de curs optional în care se pot îmbina elemente de istorie națională și elemente de istorie locală.

¹ Marilena Bercea, *Cu privire la competențe în predarea istoriei*, în F. Adăscăliței, M. Bercea, D. Dumitrescu, L. Lazăr, M. Manea, M. Popescu, *Elemente de didactica istoriei*, ed. Nomina, ed. a II-a, 2010, p. 24-33.

PROGRAMĂ DE CURS OPȚIONAL (CDŞ)

O ISTORIE RECENTĂ A ORAȘULUI DROBETA TURNU-SEVERIN – PERIOADA REGIMULUI COMUNIST

ARGUMENT

Prezentul proiect de curs opțional se adresează elevilor clasei a XI-a / a XII-a și își propune să vină în întâmpinarea unei nevoi reale a tinerei generații de a-și cunoaște trecutul și de a-și forma/ dezvolta capacitatea de a integra istoria locală în cadrul istoriei naționale. Așteptările elevilor sunt pe deplin justificate având în vedere inexistența unei programe școlare opționale cu această tematică.

În contextul globalizării și al integrării europene, un curs de istorie locală va oferi elevilor posibilitatea de a a-și dezvolta sentimentul de apartenență la o colectivitate (sau la o comunitate) și va crea cadrul exersării unor competențe civice și inter-relaționale de care familia, comunitatea și societatea au nevoie.

Programa este alcăuită astfel încât să fie parcursă într-un an școlar și respectă particularitățile de vârstă ale elevilor ciclului superior al liceului. Ea susține finalitățile cursului general de istorie prin setul de valori și atitudini propus, precum și prin competențele generale pe care le promovează. Selecția conținuturilor reprezintă o abordare complementară la temele care tratează istoria comunismului din România și pe care elevii le studiază pe parcursul liceului.

În ceea ce privește demersul didactic, activitățile de învățare propuse se axează pe utilizarea unor surse diverse de informare și documentare, pe înțelegerea perspectivelor multiple asupra istoriei, pe integrarea cunoștințelor obținute din medii non-formale în analiza fenomenelor istorice studiate și pe proiectarea și realizarea unei investigații cu subiect de istorie locală.

Cu acest prilej profesorul are posibilitatea de a-i iniția pe elevi în tehnica studiului istoriei orale (cum se alcătuiește un chestionar, cum se realizează un interviu, cum se compară sursele și cum se valorizează informațiile) pentru a le facilita demersuri autonome de cunoaștere.

TIPUL: Opțional ca disciplină nouă

CLASA: a XI-a/a XII-a

DURATA: 1 an școlar

Activitatea de predare-învățare-evaluare se va desfășura pe durata unui an școlar (două semestre), având alocată 1 h pe săptămână.

SCOPUL PRINCIPAL AL ACTIVITĂȚII

Cunoașterea și valorizarea istoriei locale prin raportarea sa la Istoria recentă a României.

COMPETENȚE GENERALE

1. Utilizarea eficientă a comunicării și a limbajului de specialitate
2. Exersarea demersurilor și acțiunilor civice democratice
3. Aplicarea principiilor și metodelor adecvate în abordarea surselor istorice
4. Folosirea resurselor care susțin învățarea permanentă

VALORI ȘI ATITUDINI

- Coerență și rigoare în gândire și acțiune
- Gândire critică și flexibilă
- Relaționare pozitivă cu ceilalți
- Respectarea drepturilor fundamentale ale omului
- Dezvoltarea atitudinilor pro-active în viața personală și cea socială
- Antrenarea gândirii perspective prin înțelegerea rolului istoriei în viața prezentă și ca factor de predicție a schimbărilor
- Rezolvarea pe cale non-violentă a conflictelor
- Asumarea toleranței etnice, religioase și culturale.

COMPETENȚE SPECIFICE

- C1. Folosirea adecvată a termenilor/ conceptelor specifici(e) istoriei recente în comunicări orale sau scrise;
- C2. Selectarea și comentarea surselor istorice pentru a susține/ combate un punct de vedere;
- C3. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținute de acestea;
- C4. Identificarea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice;
- C5. Integrarea cunoștințelor obținute în medii non-formale de învățare în analiza unor perioade istorice;
- C6. Proiectarea unei cercetări cu subiect istoric;
- C7. Analiza diversității sociale, culturale și de civilizație în istorie pornind de la sursele istorice;
- C8. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare din perioada regimului comunist;

SUGESTII METODOLOGICE:

ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

- Exerciții de utilizare adecvată, în contexte noi, a terminologiei istorice.
- Formularea unor opinii personale în urma lecturării unor texte istorice;
- Compararea unor surse istorice care prezintă același eveniment;
- Analizarea unor materiale documentare care descriu orizontul local;
- Realizarea unei investigații în ceea ce privește viața cotidiană în timpul regimului comunist;
- Conceperea unui chestionar care să cuprindă un set de întrebări de tip interviu;

- Joc de rol. Formularea unor argumentări pro și contra în ceea ce privește atitudinile xenofobe;
- Realizarea unor biografii ale personalităților culturale și științifice locale;
- Identificarea urmărilor de scurtă și de lungă durată a unor fapte istorice;
- Realizarea unei expoziții cu obiecte din perioada regimului comunist;
- Întocmirea de către elevi a unor albume care să cuprindă istoria propriei familii.

MODALITĂȚI DE EVALUARE:

Evaluarea reprezintă o componentă organică a procesului de învățare. Pentru a realiza o evaluare obiectivă profesorul trebuie să prezinte cu claritate rezultatele pe care și-a propus să le atingă elevii. Având în vedere tipul de activitate educativă (optional ca disciplină nouă) se recomandă utilizarea, alături de formele clasice de evaluare (evaluări orale și scrise la sfârșitul capitolelor) și a instrumentelor complementare/alternative de evaluare:

- Investigația;
- Proiectul (de tip referat, interviu, album cu istoria familiei etc.);
- Portofoliul (ce poate conține: fișe de lucru; proiecte, fișe de autoevaluare etc.);
- Autoevaluarea;
- Observarea sistematică a activității și a comportamentului elevilor.

RESURSE MATERIALE:

- fișe de lucru individuale;
- culegeri de texte istorice;
- albume cu ilustrații;
- selecții de articole din presa regimului comunist;
- Planurile orașului Drobeta Turnu Severin;
- Ilustrații;
- Dvd-uri (documentare despre orașul Drobeta Turnu Severin).

CONTINUTURI:

Introducere. Relația dintre istoria locală – istoria națională – istoria universală.

Scurte repere istorice locale: epoca antică, evul mediu, epoca modernă și contemporană

1. Preluarea puterii de către Partidul Comunist Român (1944-1947):

- Actul de la 23 august 1944 și implicațiile sale;
- Activitatea guvernamentală: guvernele Constantin Sănătescu, Nicolae Rădescu și dr. Petru Groza;
- Consolidarea structurilor de putere în teritoriu în timpul guvernului Petru Groza;
- Sistemul electoral din România; Alegerile parlamentare din 19 noiembrie 1946. Rezultate naționale și locale;

2. Regimul Gheorghe Gheorghiu Dej

- Constituțiile din 1948 și 1952;
- Structuri de putere centrale: Marea Adunare Națională, Guvernul și Ministerul Justiției.
- Activitatea Partidului Muncitoresc Român;
- Structuri de putere locală: Comitetele regionale, raionale și orașenești de partid.
- Structuri economice: Naționalizarea mijloacelor de producție; Colectivizarea agriculturii;
- Represiunea comunistă. Studiu de caz. Preotul martir Robert Lenz.
- Aspecte ale mișcării de rezistență anticomunistă. Grupul de rezistență din sud-vestul Olteniei. Studiu de caz: Nicolae Trocan
- Legea pentru reforma învățământului. Studiu de caz: Desființarea Institutului Sancta Maria din Turnu Severin
- Agitație și propagandă comunistă.

3. Regimul Nicolae Ceaușescu

- Constituția din 1965;
- Structuri de putere centrale: Marea Adunare Națională, Președenția (1974-1989), Guvernul și Ministerul Justiției, Partidul Comunist Român.
- Structuri de putere locală: Comitetele județene și orașenești de partid.
- Structuri economice: Dezvoltarea industrială în Drobeta Turnu Severin; Agricultura în județul Mehedinți.

4. Sistematizarea urbană. Evoluția planului urbanistic.

5. Viața cotidiană în timpul regimului comunist.

- Raportul dintre viața publică și viața privată în timpul regimului comunist;
- Timpul liber și mentalități.

6. Contribuții la dezvoltarea științei și tehnicii. Personalități mehedințene.

7. Revoluția din decembrie 1989. Monumente comemorative și eroi mehedințeni.

8. Orașul Drobeta Turnu Severin astăzi – Perspective de dezvoltare.

- Evoluția structurii populației;
- Viața economică și obiective turistice.

BIBLIOGRAFIE

1. Butnariu, M., *Monografia Municipiului Drobeta-Turnu Severin*, ed. a II-a, Drobeta-Turnu Severin Editura Prier, 2012.
2. Chipurici, N., Rățoi, T., *Rezistența anticomunistă din sud-vestul României. Opresiune și rezistență. Documente. Vol. I*, Craiova, Editura MJM, 2004.
3. Chipurici, N., Rățoi, T., *Rezistența anticomunistă din sud-vestul României. Opresiune și rezistență. Documente. Vol. II*, Craiova, Editura Prier, 2006.
4. Chipurici, N., Rățoi, T., *Rezistența anticomunistă în sud-vestul României. Opresiune și rezistență. Documente. Vol. III*, Craiova, Editura Autograf MJM, 2007.
5. Cioculescu, Ș., *Amintiri*, București, 1975.
6. Costea, A., Ieva, N., Nica, Gh., Săvoiu D., Vișan O., *Municipiul Drobeta-Turnu Severin*, 1972.
7. Deletant, D., *România sub regimul comunist*, București, Fundația Academia Civica, 2007;
8. Doboș, D. (coord.), Boboruță, A., Rățoi, T., Sinigalia, T., Bortoș, E., Banner, D., *Catolicii din Turnu Severin*, București, 2012.
9. Dragomir, C., *Rememorări ale vieții cotidiene din timpul comunismului într-un oraș provincial. Studiu de caz: Drobeta Turnu Severin*, Iași, 2009.
10. Giurescu, D. C., *Falsificatorii: Alegerile din 1946*, București, Editura RAO, 2006.
11. Hlihor, C-tin, Lazăr, L., Rotundu, E., Manea, M., *Istoria recentă a României: ghidul elevului*, București, Editura Tradiție, 2015.
12. Ieva, N., Vișan, O., *Mehedinți. Timp și istorie*, Drobeta Turnu-Severin, 1994.
13. Prună, N., *Istoria municipiului Drobeta Turnu Severin*, Timișoara, Editura Artpress, 2013.
14. Retegan, M. (coord.), *Istoria recentă a României: ghidul profesorului*, București, Editura Tradiție, 2015.
15. Roman, I., Rățoi, T.,(coord.) *Dicționarul enciclopedic al județului Mehedinți*, Drobeta-Turnu Severin, Editura Prier, 2003.
16. Rățoi, T., Chipurici, N., *Rezistența anticomunistă din sud-vestul României. Colectivizarea agriculturii. Realități și aparențe. Documente*, vol. IV, Craiova, Editura ALMA, 2008.
17. Scalcău, P., Rățoi, T., *Prezența elenă în Mehedinți. Pagini de monografie*, București, 2008.
18. Stamatescu, M., Grosescu, R., Dobrincu, D., Muraru, A., Pleșa, L., Andreeescu, S., *O istorie a comunismului din România: manual pentru liceu*, ed. a II-a, Iași, Editura Polirom, 2009.

PROIECT DIDACTIC

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT:

PROFESOR:

DATA:

CLASA:

DISCIPLINA: O istorie recentă a orașului Drobeta Turnu Severin – perioada regimului comunist

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: Regimul Gheorghe Gheorghiu Dej

TIITLUL LECȚIEI: Repreșințarea comunistă. Studiu de caz. Preotul martir Robert Lenz.

TIPUL LECȚIEI: mixtă.

STRATEGIA DIDACTICA:

- metode: învățarea prin descoperire, conversația, explicația, demonstrația, problematizarea, comparația;
- mijloace: manualul, fișe de lucru, ilustrații.
- forme de organizare: pe grupe, frontal, individual

SCOPUL LECȚIEI : dezvoltarea nivelului atitudinal prin evidențierea importanței spiritului de toleranță.

COMPETENȚE SPECIFICE:

C3. Compararea surselor istorice în vederea stabilirii credibilității și a validității informației conținute de acestea;

C4. Identificarea în sursele de informare a perspectivelor multiple asupra evenimentelor și proceselor istorice;

C8. Analizarea instituțiilor, normelor și procedurilor de guvernare din perioada regimului comunist;

OBIECTIVE OPERAȚIONALE :

- O₁ – să descrie un fapt istoric folosind diferite surse de informare;
- O₂ – să analizeze procedurile și metodele utilizate de către poliția politică;
- O₃ – să formuleze puncte de vedere referitoare la atitudinea autorităților față de minoritățile etnice și confesionale.

BIBLIOGRAFIE:

Deletant, D., *România sub regimul comunist*, București, Fundația Academia Civică, 2007.

Retegan, M. (coord.), *Istoria recentă a României: ghidul profesorului*, București, Editura Tradiție, 2015.

Stănescu, M., Grosescu, R., Dobrincu, D., Muraru, A., Pleșa, L., Andreescu, S., *O istorie a comunismului din România: manual pentru liceu*, ed. a II-a, Iași, Editura Polirom, 2009.

Doboș, D. (coord.), *Catolicii din Turnu Severin*, București, 2012.

Momentele lecției	Comp. spec.	Timp	Conținut instructiv educativ		Strategii didactice	Mijlo.de învățare	Evaluare
			Act.prof.	Act.elev			
Moment organizatoric		1 min.	- notează absenții - organizează clasa				
Actualizarea cunoștințelor	C3 C4	5 min.	<p>Profesorul verifică cu ajutorul unui set de întrebări noțiunile acumulate de elevi din lecția:</p> <p>STRUCTURI ECONOMICE: NAȚIONALIZAREA MIJLOACELOR DE PRODUCȚIE ȘI COLECTIVIZAREA AGRICULTURII</p> <p>1. Sub ce formă s-a realizat naționalizarea și cum a fost ea percepță de către contemporani ?</p> <p>2. Cum s-a realizat colectivizarea agriculturii în sud-vestul țării ?</p> <p>3. Localizații pe hartă zonele în care au existat forme de rezistență din partea țăranilor la colectivizare.</p> <p>4. Ce efecte a avut procesul de colectivizare pe termen scurt și pe termen îndelungat?</p>	<p>- Elevii răspund la întrebările adresate de către profesor pe baza cunoștințelor și a activităților desfășurate în lecția anterioară.</p>	<p>- conversația examinatoare</p>	<p>PPT</p> <p>Harta României</p>	Observarea sistematică a elevilor
Pregătirea elevilor pentru receptarea noilor cunoștințe		1 min.	Profesorul organizează elevii pe 4 grupe cu sarcini de lucru diferențiate				
Anunțarea subiectului și a obiectivelor lecției		1 min.	Profesorul anunță titlul noii lecții:	<p>REPRESIUNEA COMUNISTĂ. STUDIU DE CAZ. PREOTUL MARTIR ROBERT LENZ.</p>	<p>- Elevii notează pe caiete titlul lecției și planul de predare - învățare al acestia.</p>	<p>expunerea</p>	<p>Tabla creta</p>
Dirijarea învățării	C3 C4 C8	25 min.	Profesorul oferă fiecarei grupe de elevi spre informare un set de documente istorice sub formă de texte și sarcini de lucru (FIȘELE DE LUCRU 1-3) -anexă.	<p>Fiecare grupă de elevi studiază materialul didactic aflat la dispoziție și rezolvă sarcinile de lucru.</p>	<p>-conversația</p> <p>-învățarea prin descoperire</p> <p>problematizarea</p> <p>-observația</p>	<p>-manualul</p> <p>-fișe de lucru</p> <p>-ilustrații</p> <p>-activitate pe grupe</p>	<p>Observarea sistematică a elevilor</p>

Momentele lecției	Comp. spec.	Timp	Conținut instructiv educativ		Strategii didactice	Mijl.de învățare	Evaluare
			Act.prof.	Act.elev			
			<p>Acordă timp de lucru fiecarei grupe de elevi și coordonează munca acestora prin consultări și îndrumări.</p> <p>Primește sarcinile fiecarei grupe și dezbată cu elevii răspunsurile primite. Pe baza acestor răspunsuri se realizează SCHEMA LECȚIEI – anexă.</p>	<p>-Fiecare grupă își argumentează și concluzionează răspunsurile.</p> <p>-Elevii urmăresc explicațiile date de către profesor și notează pe caietele de clasă schema lecției.</p>	-expunerea -explicația		Observarea sistematică a elevilor
Fixarea și sistematizarea		10 min.	Pe baza unei discuții dirijate se va realiza o comparație a activității instituțiilor represive în perioada regimului de tip stalinist și a celui de tip național-comunist.		conversația euristică comparația succesivă		Observarea sistematică a elevilor
Aprecierea activității elevilor		5 min.	Sunt distribuite fișele de autoevaluare și se apreciază /notează activitatea elevilor.	Elevii completează fișele de autoevaluare.		-catalogul	
Precizarea și explicarea proiectului individual cu termen de realizare 4 săptămâni	C6	2 min.	<p>Profesorul le prezintă elevilor structura proiectului Contribuții la dezvoltarea științei și tehnicii. Personalități mehedințene:</p> <p>Proiectul poate fi realizat în format electronic (word, ppt, prezzi etc.) sau letric și conține următoarele elemente: fișă biografică a unei personalități locale din domeniul științelor / tehnicii (evoluția sa intelectuală, contribuțiile sale la dezvoltarea științei și tehnicii), modul în care posteritatea îi onorează numele și argumentarea alegării personalității.</p> <p>Evaluarea proiectelor se va realiza după prezentarea lor în fața clasei și verificarea calității și a originalității elementelor de conținut.</p>	<p>- elevii își notează titlul proiectului și structura acestuia, urmând ca fiecare elev să-și aleagă o personalitate locală pe care să o prezinte în cadrul proiectului.</p>	explicația	-activitatea frontală	proiectul

SCHEMA LECTIEI

REPRESIUNEA COMUNISTĂ:

– INSTITUȚII REPRESIVE:

- ✓ SECURITATEA
- ✓ MILIȚIA
- ✓ ORGANELE JUDECĂTOREȘTI (inclusiv TRIBUNALELE MILITARE)
- ✓ DIRECȚIA GENERALĂ A PENITENCIARELOR

– ORGANIZAREA SECURITĂȚII, ROL, METODE ȘI PRACTICI UTILIZATE

- ✓ Înființată la 30 august 1948;
- ✓ Organizată din punct de vedere administrativ în 10 departamente, numite „direcții”, acoperind întreaga țară. Fiecare regiune dispunea de birouri raionale, orașenești și comunale;
- ✓ Rolul său era de „a apăra cuceririle democratice și de a asigura securitatea Republicii Populare Române împotriva complotului dușmanilor externi și interni”;
- ✓ Efectivele Securității: 4.641 (în 1948) – 12.865 (1956)
- ✓ Metode utilizate: urmăriri, arestări, brutalitate, crime etc.

STUDIU DE CAZ:

Preotul martir Robert Lenz (n. 1900, Aradul Nou – 1960, Penitenciarul Gherla)

- ✓ preot și profesor la școala parohială de băieți din Turnu Severin;
- ✓ arestat și închis la arestul Securității din Craiova;
- ✓ condamnat la 8 ani de închisoare corecțională, murind în condiții neelucidate la Penitenciarul de la Gherla (1960)

FIȘA DE LUCRU

Studiu de caz. Preotul martir Robert Lenz.

Sursa A:

„Acesta s-a născut la 21 octombrie 1900, la Aradul Nou, și a absolvit Academia de Teologie din Timișoara (1920-1924), precum și Facultatea de Litere din Cluj (1924-1926). A fost hirotonisit preot la București, la 28 august 1927, activând apoi ca profesor la Școlile arhiepiscopale din București (1927-1929), precum și în parohiile Giurgiu (1929-1931), M. Kogălniceanu (fost Caramurat între anii 1931-1932), Malcoci (1932-1937), Turnu Severin (1937-1951; 1951-1958), Sf. Elena - București (1951)” (D. Doboș, *Parohia Romano-Catolică Turnu Severin, în Catolicii din Turnu Severin: istorie, cultură și spiritualitate*, București, 2012).

Sursa B:

„În 1952, Direcția Regională a Securității Craiova l-a propus pe pr. R. Lenz pentru arestare și internare într-un lagăr de muncă (...) la 10 aprilie 1952 – Securitatea din Craiova a deschis un dosar de urmărire informativă pe numele pr. R. Lenz. (...)

Dosarul de urmărire informativă, care a primit numele de cod Stanciu Nicolae, conține mai multe planuri de măsuri, care trebuiau să documenteze acțiunea dușmănoasă a pr. R. Lenz. În acest scop, ofițerii de Securitate au creat o rețea de informatori în jurul parohului, aceștia fiind recruați dintre persoanele apropiate de cel urmărit. (...) De asemenea, corespondența particulară și cea parohială a fost controlată, telefonul parohiei a fost pus sub ascultare, fiind instalată, totodată, și tehnica de ascultare ambientală” (D. Doboș, *op. cit.*).

Sursa C:

„pe 16 septembrie 1958, pr. R. Lenz a fost arestat și închis în arrestul Securității din Craiova (U.M. 0113), unde va rămâne timp de aproape doi ani. După doi ani de anchete, la 3 mai 1960, Securitatea din Craiova a emis Concluziile de învinuire nr. 482, prin care pr. R. Lenz era învinuit de uneltire contra ordinii sociale (art. 209, paragraful 2, litera a din Codul Penal). (...) Corpurile delictice care i-au fost confiscate parohului de Turnu Severin erau câteva publicații religioase, precum și două cartoane pe care acesta ar fi înregistrat lungimile de undă și timpul de emitere al posturilor de radio străine, pentru a asculta comunicările tendențioase ale posturilor de radio capitaliste, comunicări comentate apoi de el cu martorii” (D. Doboș, *op. cit.*).

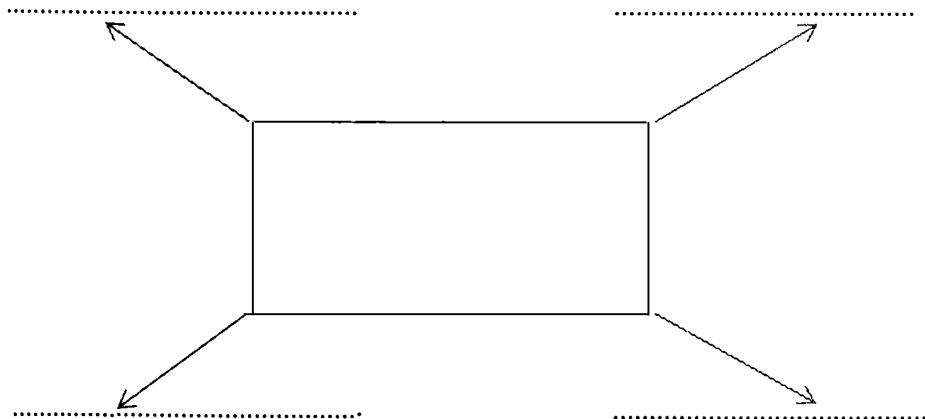
Sursa D:

„Învinuirile au fost aduse la cunoștința pr. R. Lenz la 3 mai 1960, iar la 27 mai același an, Tribunalul Militar Craiova l-a condamnat la 8 ani de închisoare corecțională, 4 ani interdicție și confiscarea totală a averii. După pronunțarea sentinței, pr. R. Lenz a fost încarcerat la Penitenciarul Gherla, unde va muri în condiții suspecte la scurt timp” (D. Doboș, *op. cit.*).

GRUPA 1 (standard/grad de dificultate: mediu)

Sarcini de lucru:

1. Identificați, utilizând textul manualului „O istorie a comunismului din România”, instituțiile cu caracter represiv din perioada regimului comunist.

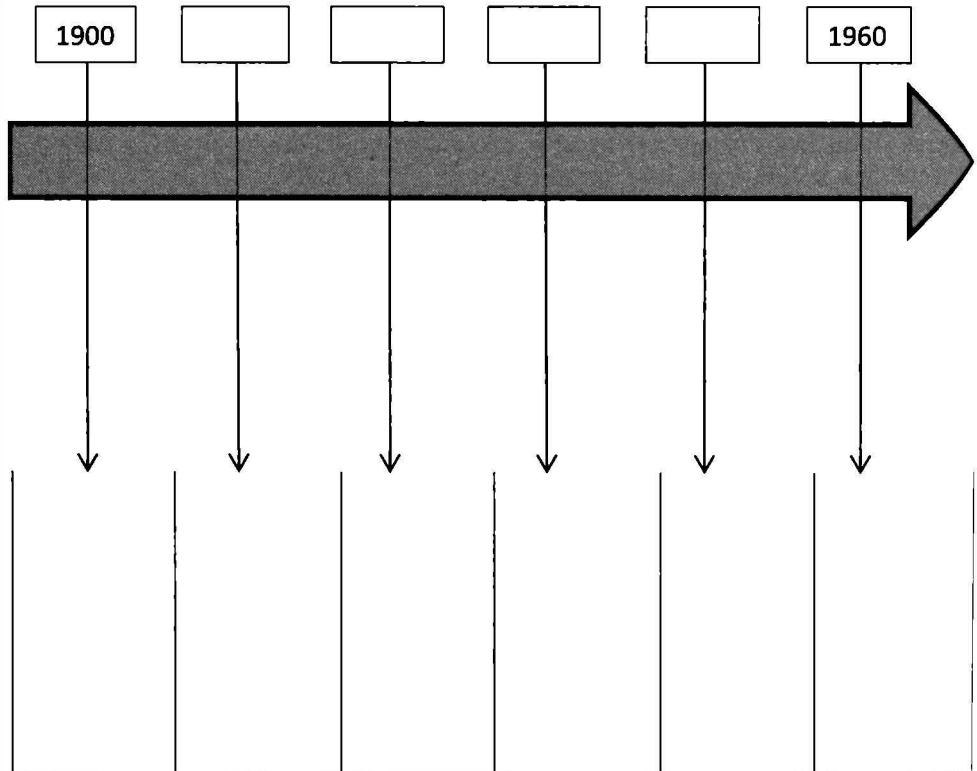
2. Realizați o scurtă prezentare a Securității, specificând când a fost înființată, rolul declarat al acestei instituții, efectivele de care a dispus de-a lungul timpului și practicile utilizate în activitatea curentă.

.....
.....
.....
.....
.....

GRUPA 2 (standard/grad de dificultate: ușor)

Sarcini de lucru:

1. Utilizând informații din sursele A, B, C și D, realizați o axă cronologică în care să evidențiați momentele principale din viața și activitatea preotului R. Lenz.

2. Identificați practicile utilizate de către Securitate pentru a-l supraveghea pe pr. R. Lenz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Precizați trei drepturi fundamentale ale omului care i-au fost încălcate pr. R. Lenz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

GRUPA 3 (standard/grad de dificultate: mediu)

Sarcini de lucru:

1. Formulați un punct de vedere referitor la dovezile pe care le-a colectat și utilizat Securitatea pentru a justifica arestarea și condamnarea pr. R. Lenz.

.....

.....

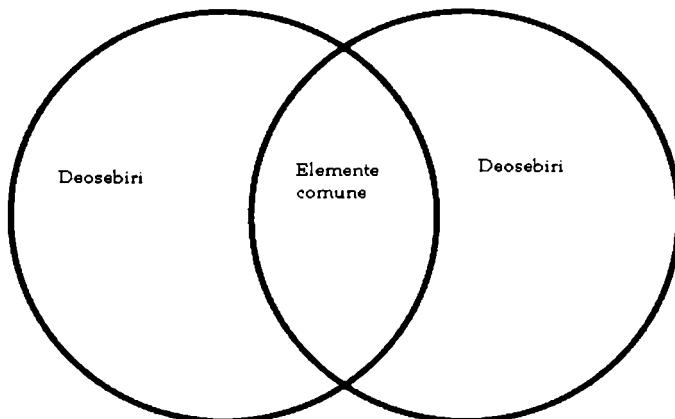
.....

.....

.....

.....

2. Analizați metodele utilizate de către Securitate în perioada regimului Gh. Gheorghiu Dej și a lui N. Ceaușescu, identificând asemănări și deosebiri.

FIŞA DE AUTOEVALUARE (pentru elevi)

1. Descrie, în câteva rânduri, activitatea și practicile utilizate de către poliția politică în perioada regimului comunist.

.....
.....
.....
.....
.....

2. Explicați, în câteva rânduri, ce atitudine trebuie să adopte autoritățile față de minoritățile etnice și confesionale într-un stat democratic. Argumentează răspunsul.

.....
.....
.....
.....
.....

FIŞA DE AUTOEVALUARE (pentru cadre didactice)

1. Cum ai descrie lecția în câteva cuvinte ?
2. Ce crezi că ai reușit cel mai bine?
3. Ce te-a nemulțumit?
4. Care ar putea fi continuarea acestei lecții? (legătura cu istoria locală, cu alte materii, cu situația prezentă, sau cu represiunea din alte țări, etc).